

Sri S. SIVAPPA.—He is referring to the Bagalkot constituency!

Sri S. R. KANTHI.—No water supply scheme is sanctioned to any other place in Bagalkot.

Mr. SPEAKER.—Almatti is an irrigation scheme, The water supply scheme for domestic purpose is a distinct idea, I believe.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೆ ರವಾನಿಸಿದ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆ ಎನಿದೆ ಅದು ಖಂಡನೀಯವಾದ ವಿಷಯ. ಇನ್ನು ಮೇರಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಎರಡು ಮಾತನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I do not understand how it can be taken away. Do you seriously suggest that Aravatti can be transferred?

Sri S. SIVAPPA.—A scheme for Rs. 30,000 has been sanctioned but diverted to some other village.

Mr. SPEAKER.—I do not know whether it can happen so. On the 23rd we are sitting at 9 A.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಮಾಡಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡದು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

REPRESENTATIONS

Re: The recognition of the Leader of the Opposition

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, the Leader of the House suggested that if it is the wish of the House and if you feel that the debate is not adequate and if you also agree with the hon'ble members, the debate could be extended by a day or two and that he has on objection. I may say that nobody is willing to speak merely for the sake of speaking. Everybody has a point to express. Therefore, I suggest that instead of taking a decision to meet both in the morning and in the evening, as suggested by my friend it may be necessary to extend the debate by a day or two more and continue the normal procedure. Therefore I personally feel, if need be, you may extend the session by a day. You may examine if it is the wish of the House. The Leader of the Opposition suggested this morning that he feels it is almost killing. I do not wish him to be killed.

Mr. SPEAKER.—I have not yet recognised anybody as Leader of the Opposition.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You have to. Therefore we are requesting. You cannot keep it in a vacuum. We have been requesting. We take this opportunity of requesting you to consider the representations already made and give us your decision—may be tomorrow or the next day when we meet. Just as every House has a Leader sitting on that side, there must be a Leader sitting on this side. It is the desire and wish of all the 90 members sitting on this side to have only one Leader. We have met, decided and that representation is sent to you. Now that point is raised. Therefore, I am requesting you to take a decision early and see that our request is granted. That is the

unanimous decision expressed in a meeting where every party met, including the independents who are here on this side. Therefore to say that you have not recognised, I do not know what to say. It is not a formal thing. It will have to be done and on that point what representations we have made outside the chamber, I do not know whether it is right for me to mention here. If you say it is relevant I can say.

Mr. SPEAKER.—I have no objection to the member mentioning it.

6-30 P.M.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—We have made a representation to you stating that the will of the Opposition, as has been expressed in a letter we have addressed, may be accepted by you; our request may be complied with. We have been saying apart from other things that may be thought of that a united Opposition has to come into being. Don't be guided by any of the precedents that may be there from the beginning. In the year 1967, the political complexion in the whole of India has changed. Various Opposition Parties have come together for one purpose, namely, to give either a good Government if they sit on that side or a good Opposition if they sit on this side. Recently we have expressed our intention and that intention will have to be complied with.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಲೇಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಎಂದು ಯಾರನ್ನೂ ಇದುವರೆಗೆ ರೆಕಗ್ನೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಲೇಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಎಂದು ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಲೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಇರುವವರಿಗೆ ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಂತೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು ರೆಕಗ್ನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಪ್ತಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ವಾರ ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿರಬಹುದು ಆದರೂ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಿಂದ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವಾಗ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಯಕರು ಇರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಆರ್ಥ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಏನಿದೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ನೇಮಕವನ್ನು ಅಪೂರ್ವ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ರೀತಿ ಆಗಲೇ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಲಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ವಾರ ಆದರೂ ಕೂಡ ಆದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲೇ ಇನ್ನೂ ರೆಕಗ್ನೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈಗ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕಳೆದ 40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಾಣಗಳ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಾನು ಕ್ವಿಟ್ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಸರ್ ವಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರು ದಿವಾನಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಗ್ಗೆ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಲೇಡರ್ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥವರು ಇದ್ದರು. ಮಾತನಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಲೇಡರ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಈ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಮೇಲಾವಾಗಿಳು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚೆನ್ನಯ್ಯ)

ಮೊದಲೇ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಅದರೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಸ್ವೀಕರರು. ಈ ಸಭೆಗೆ ದೊಡ್ಡವರು. ನಾವು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದಿರಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನ ತೀರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಬಹು ಎನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪದ ಟ್ರಿಂ ಅಪ್ಪಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡಳಿತಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಪ್ ಇರುವಹಾಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ವಿಪ್ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ವಿಪ್‌ನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಅಪ್ಪೋಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇವರನ್ನು ಕೂಡ ಅಪ್ಪೋಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ನಾಯಕರು ಇರುವಹಾಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರು ಪಾರ್ಟಿಗಳ ನಾಯಕರು ಲೇಡ್ಸ್ ಅದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಾಯಕ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಒಬ್ಬ ವಿಪ್ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗೊಂದಲವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂಥತ್ತು ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮ್ಮಾವನೆ ಇರಬೇಕು. ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವೈಸರೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಆದರ್ಶವಾಗಲಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ತಾವು ರೆಕಗ್ನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತಾವು ಇದನ್ನು ಮಾಡೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† Sri S. R. KANTHI.—I understand the feelings of the Opposition members but for recognition of a party there should be a merger. There are different parties on the other side. They say that they are federating for a purpose; they must merge themselves together and there must be a principle, programme and policy of a common nature. Then only it is possible to recognise them as one party. Mere federation cannot be recognised so far as I can understand. I was in your place, Sir, and I have read everything bearing on this subject. All the parties on the other side should merge themselves and form a united front without in any way keeping their separate identities. Then, it is possible to recognise them as a party. I do not know what comes in the way of their doing so. They must all merge instead of merely coming together.

Sri H SIDDHAVEERAPPA.—Sir, I would like to know from the hon'ble Minister for Parliamentary Affairs under what provision of law or under what provision of the rules of any of the Legislatures in this country or of the Parliament he has been expounding his theory that we should all merge together. Is it absolutely essential? Are there no instances in this country where under similar situations Opposition Parties have come together at the same time retaining their individuality or individual party character? Have they not come together for the purpose of giving an effective opposition, not merely for the sake of opposing but with a view to see that constructive criticisms are given. I hope there was one in Madras; I hope there was one in West Bengal or Bihar of course, I say this subject to correction this much I know that there are already precedents and even if there is no precedent, I may request you to lay down a precedent in the larger interest of a democratic set up in this country. Is it his policy or intention that all these 97 members will have to sit here like sheep? Does he not want us to co-operate with Government? In discharging our duties, we shall never follow his line of

thinking; we shall fight and see that our determined will comes into being. Take for instance Kerala. What have they done? Apparently irreconcilable parties have reconciled and come together for a determined common purpose, namely, to give a better Government. It has happened in West Bengal, Orissa and Punjab also. When they can form a Government for the purpose of giving an administration, it is much easier to come together for giving an opposition. This shows the line of thinking of the Government. They seem to feel—perhaps they all scared, that if these 90 members come together they would find it rather difficult to manage. I may assure the hon'ble Minister that they cannot take away our right to form a sort of federation as it were. As for retaining individuality and the identity of individual parties, under some minimum programme we have come together to function efficiently in this House. We have elected a leader unanimously. We have elected a Leader unanimously to whatever party he may belong and we have also mentioned the office-bearers and their names and who they are. If they do not want to recognise our Leader, if they want to keep this place in a vacuum and if they want to continue like this, we shall not allow them to do so and we shall accept their challenge.

Sri S. R. KANTHI.—I am not giving any challenge nor am I going to accept any challenge. I may state that in May's Parliamentary Practice I have not come across a Confederation where a leader can be the Leader of the Confederation and then the Speaker recognising him as the Leader of the Opposition. This is a peculiar situation now. This party has no objection to the Opposition groups coming together, but what I am impressing upon the Chair is that according to May's Parliamentary Practice there should be a merger of all the parties and there should be only one party and there should not be any Confederation or whatsoever. There should be certain principles, certain policies and certain programmes which they should announce and then there can be only one Leader and not so many leaders for different parties. There are so many leaders of different parties ..

SEVERAL OPPOSITION MEMBERS.—No, no... ..

Sri S. R. KANTHI.—I want to ask the Opposition one thing. Are you merging or are you only coming together for certain purposes.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಅದಕ್ಕೂ ನಿಮಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಡೆವರಿಗೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ.

Sri S. R. KANTHI.—That is not so. That cannot be recognised at all.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Let us see.

Sri S. R. KANTHI.—Our Parliamentary Procedure which is on the lines of the House of Commons is that outside also these parties must have the same common programme; they must have certain principles;

(SRI S. R. KANTHI)

they must have certain programmes. But what we find here is that the P.S.P. has certain principles, the Janatha Paksh has certain principles, the S.S.P. has certain principles and so on and each party is having its own principles. That being so, how can it be said they are having common principles and how can they have a common leader? What I say is that a party which is a Confederation of different parties cannot be recognised by the House.

Mr. SPEAKER.—I have heard all those who wanted to express their views on this point. I take it that there is nothing more to be added. I will have to study the whole thing and then I will give my ruling.

SRI DIGAMBARRAO BALWANTRAO.—All the members in the Opposition have agreed to have a common programme and agreed to have a common leader. Accordingly, they have also given the names of the various office-bearers of the combined Opposition in the Legislature. So when different parties have come together to form Coalition Ministries in various States not losing their identities, then it is also possible in this Legislature to form a combined Opposition Party having agreed to a common programme. They have themselves surrendered to this fact that they will have a common leader. Accordingly with one voice they have been saying that they have formed a united front as far as the Legislature work is concerned. As far as this is concerned, the party in power should not and cannot have any objection. It may appear to be a strange proposition to them, but as far as we are concerned, with some common programme we have agreed to have a common leader. When that is the self-imposed discipline of all the 90 members of the Opposition who have come together under one Confederation, I do not think there will be any difficulty in accepting the viewpoint expressed on this side of the House and allowing them to have a common Leader and recognising him the Leader of the opposition.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I think we have expressed what we had to express on this question from this side of the House. If you want to hear anything more from this side, it is open to you to ask and we leave the decision to you. But what part we should play after the decision is given, we reserve to ourselves.

Mr. SPEAKER.—I do not understand the implication of the last portion of the representation. After the decision is given, what part the members have to play is a matter entirely left to those who have to play the part. I do not understand why the idea is conveyed to me.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—We have said it with all good intentions and not with any ulterior motive. The only object of making my submission was what we should do as members of the opposition to make ourselves felt as opposition members. That is all what I said and nothing more need be read into my submission on that point.

Mr. SPEAKER.—I am not reading anything more than what is contained in it, but after my ruling is given, when a member says that he reserves the right to recognise or do otherwise, I cannot follow its implications. Do I fetter anybody's right of action? My ruling binds the House. If my ruling is wrong, it is open to anybody who so desires to set it at naught, but I could not follow what was meant by him. I am really sorry.

Sri H. SIDDAVEERAPPA —I want to make it very clear that I did not mean any disrespect or reflection against the Chair. I do not know why the Speaker should feel anything about it. If I am permitted to give a personal explanation, what I meant was after your ruling is given, what we should do as opposition we shall think afterwards.

Mr. SPEAKER.—It is always up to the members to act as they like after the ruling is given. I suppose after the ruling is given, it is binding on the House and the only way will be to try to throw out the Speaker and have the ruling changed by his successor, if the successor has got the right to do it. So far as recognition of the Leader of the Opposition is concerned, it is the duty, the right and the privilege of the Speaker and the Government has nothing to do with it. All that the Government can say is that if it is raised on the floor of the House just as any other member expresses their views, they also can express their views. Further, the Leader of the Opposition if he is recognised, as the Leader of the Opposition, not for one member, not for the members of the Opposition, but he is called the Leader of the Opposition by the Speaker and he is the Leader of the Opposition for every member, regardless of party affiliation. Therefore, if anybody was desirous of participating, I could not possibly shut out. I particularly said it because an issue was raised over a remark that I made. I made the remark when it was mentioned that Sri S. Sivappa is the Leader of the Opposition. I replied that I have not yet recognised and I did not say 'I am not going to' or 'I had not' or anything of that type. I said, the debate is over, I shall certainly give my ruling the next day. Please do not think my mind has not been applied to it. I am trying to smoothen matters. I am trying to co-ordinate. If patience is not there, it does not hurt me in the least. I am trying to build up all the things that are necessary. What has been done? A letter has been written. You want me to note. I am not analysing. I am trying to smoothen matters. I said that so far as the Leader of the Opposition is concerned, I have not yet recognised. And if you think that seven days delay there has been, is it for that matter? Absolutely not. My ideas are very clear. I have made a study to the extent that lies in my power. I am anxious that there should be a leader of the opposition. I have recognised even at a time when the party was not there in adequate numbers. Do not mistake between ideas and ideas. The Leader of the Opposition, leader of the United Front, official opposition, opposition of united parties these are all very good ideas. Unless we keep clear and crystal clear of these

(MR. SPEAKER)

ideas, reasoning is bound to be vitiated. I am not recognising anything like United Front of Opposition. There is no provision for me to recognise. All that I can recognise is the Leader of the Opposition and he must be the leader of the party. You are making a request that as members of one party, as members of different parties and Independents in large numbers being today combined or agreed to form what is admittedly mentioned as United Front of opposition, being recognised. There is nothing like United Front of opposition of the members who are not with the ruling party.

†Sri R. M. PATIL (Minister for Municipal Administration).—My friend on the other side is not properly construing the rule or the procedure. A party means a party with certain principles and programmes and a party which fought the elections on certain principles. Here recognition is asked for a group of parties and Independents who are said to be united. When there is no such party with the prescribed strength and when that is absent, there can be no leader.

Sri B. P. GANGADHAR.—If parties with different ideologies and Independents joined together and fought the elections and succeeded, and after the elections like-minded people come together with a minimum programme and elect their Leader, Whip and the like, and unitedly present a request, I do not think there is any law or rule which prohibits opposition members in the legislature uniting themselves under a minimum programme and calling themselves as a party unit and functioning in the Legislature as Opposition. There is no prohibition for it.

Sri S. R. KANTHI.—The Hon'ble Member is confusing a United Front which has no common policy and programme, with a party which will have certain programmes, principles and policies. All these members who are said to have come under a Front, do not at all come under a common platform with common programmes, common principles and common policies. It may be a United Front but it is not a party.

Sri B. P. GANGADHAR.—Is it the opinion of the Hon'ble Minister that a nomenclature like 'party' should be attached at the end of its name, as in the case of Jan Sangh, etc.

Sri S. R. KANTHI.—Jan Sangh has certain principles, certain policies and certain programmes. It is not sufficient if it is said that several parties with different ideologies and programmes, and Independents have combined together to form an Opposition in the Legislature. They must also show that there is a merger of parties and independents. It is not merely getting together. The United Front is not a united party.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಅರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈಗತಾನೆ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅದೇಕೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಯಕರು ಹೇಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಹಾಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ನಾಯಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಯಕರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತೀರ್ಮಾನ

ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಎರೋದಪಕ್ಷ ಒಂದು ಗುಂಪು ಎನ್ನುವ ಚರ್ಚೆ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಈ ವಿಧಾನಸಭೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರುವುದು ಇದೇ ವೇದಲನೆಯ ಸಾರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲದಿಂದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಆನುಭವಶಾಲಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರೂ ಮಿತ್ರರು ಇದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಬಂದಿರ. ವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡದೇ ಬಂದಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಅದಂತಹ ಚರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ತಾವು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನನಗಂತೂ ಸಂತೋಷ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನೋವಿಕಾರಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಕೆಡಮಿಕ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಸ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ತಮಗೆ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರುವುದಾದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಆ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಕ್ರಿಡಾನ್ ಸಿದ್ಧಿರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆಗಳು ಯಾವುದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿರದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವನ್ನು ಆ ಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಆಪ್ತರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದಿರುವವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರ್ರಾ ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಮನ ಕೊಟ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ತೋರಿದ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಆ ನಂತರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೂ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾದ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಂವಜುಸರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಆನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಒಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಎನಿಸಿ ಇದೆ. ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಈ ಎತ್ತಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಅರಿತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ.—ಈಗ ಇದುವರೆಗೂ ತಾವು ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಅನ್ನೇ ಹೊರತು ಚರ್ಚೆ ಬೇಡ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಂತೋಷ. ಈಗ ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now, that all persons who do not belong to the Congress Party, aggregating to about 90, I suppose, have joined together, I take them as a unit. I am mentioning this because it goes into the record. I do not want any member, who is not of the Ruling Party, afterwards to come and tell me that I have not agreed, because the data placed before me is more an intimation of certain things for which the records are elsewhere. I have to accept, and I accept as correct more so after mentioning it on the floor of the House. Thereafter they have to function through one whip, I suppose. From this it does not mean that I have made up my mind to recognise.....

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗಂಗಾಧರ ಆಮು ನಂಬಾಥಮ, ನಾನು ಹೇಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿ. ಬೇಕಾದರೆ ನಾರಾಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಓದಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ

(MR SPEAKER)

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಈಗಲೇ ಸಂಯುಕ್ತ ದಳದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಸ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಗುಣವಾದ ಒಂದು ಹೇಸ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ರೂಪಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಿ, ಹೊಸ ರೂಪಿಂಗ್ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರೋಚನ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

7.00 P. M.

ನಾನು ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ರೂಪಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಟ್ರೇಕಿಂಗ್‌ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪು ಟ್ರೇಕಿಂಗ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಏನೇ ರೂಪಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಬೇಕು. ನನಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಏನು ಕೇಳಿದರೂ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು 7 ದಿವಸಗಳಾದವು. ಈ 7 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿಗೂ 90 ಜನರು ಸಹಿ ಹಾಕಿ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಏನು ಅನುಮಾನಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದರೂ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿರುವೆ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರೋಚನ ಮಾಡೋಣ ಮತ್ತು ಅದಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೋಗೋಣವೆಂದು ಲೇಡರ್ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ರೆಕಗ್ನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಯಾಣ ತುರಾಯಿ ಇದ್ದವು. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣವೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಎದುರತಕ್ಕದ್ದವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಆತಂಕ ಬರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ವತಿ-ಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಸ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ನೀವು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ನೀವು ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿಸಿದೆಯಾ? ಒಂದು ಸಾರಿ ರೂಪಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ದಿವಸ ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿ ಸುಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ರೂಪಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನ ಪಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಾವು ಅನುಮಾನ ಪಡಲಿಲ್ಲ. We have full confidence in you, please do not mistake us. ಅನುಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ರೂಪಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ 99 ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಷರ್ಟ್‌ಮಾಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೋ ನಮಗೂ ಷರ್ಟ್‌ಮಾಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ನಾವು ಕನ್ಸಿಲಿಡರೇಟಿವ್ ಎಮ್ಮ ಮೇಲಿಲ್ಲ, ಅವರ ಮೇಲೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಲೋಕರಥವು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಯುನೈಟೆಡ್ ಪ್ರಾಂಟ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಪಕ್ಷವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಾಕಿ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ. Let us not take England as the only model where there are two clear-cut defined parties.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆ? ತಮಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಷಯವೆಲ್ಲಾ ಕರತರಾ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನೂರರಷ್ಟು ಒಂದು ಅಂಶವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I am sorry, Sir. I am nothing before you so far as the Parliamentary practices are concerned. I am prepared to accept it.

ನಾನು ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದೆ, ಸಚಿವನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದೆ, ಬಾಕಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೆ. ಮಲ್ಟಿ ಪಾರ್ಟಿ ಇರುವ ಕಡೆ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡೋಣ ಅನ್ನಿಸಿದೆ. Let your Ruling be taken as a precedent to be followed in this country and let it be quoted with approval when such a situation arises.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಮ್ಮ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನಲ್ಲಿ Rights and Privileges of the Legislators are those of the Parliament ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ವಾಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಎನಾ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ. ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆದರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Now, I would like to know whether the leader of the Opposition, is not a concept by itself, and a United Front is not a different thing? Would you like to tell me anything about it?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈಗಾಗಲೇ 7 ಘಂಟೆಯಾಯಿತು. ನಾವು ಈ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಕೂಳಿತಿವ್ವೇವೆ. ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—You are finding fault with me for not finishing it.

Sri AZIZ SAIT.—Since there are exchange of views from different quarters, to avoid further comments in this behalf, I suggest that Sri H. Siddaveerappa, Sri S. Sivappa and Sri S. Channiah may meet you in your chambers and discuss the issue. Sri S. Gopala Gowda would have also joined these elderly gentlemen, but unfortunately he is in the Hospital.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕಿಟರು ಹೇಳಿದರು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು. ನಾನು ರೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕಾಪಿ ಇದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಓದದೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ರಹಸ್ಯವಾದುದು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I assure you that we are 90 in number. We will co-operate with you and we will give a strong fight to the members of the other side.

Mr. SPEAKER.—I am thinking as to how to adjust the work for day after tomorrow. I have got about 14 names still pending with me. On the next working day there is reply of the other Ministers and I have to put it to vote. I suppose they have to be put to vote separately because one is independent of the other. I will have the amendments classified so that the amendments need not be enumerated every time. Some of them which are common will have to be classified and put in groups. I cannot put them in groups. After the

(MR. SPEAKER)

amendments are put to vote. I put the motion of Thanks to the vote of the House. A few minutes will be allowed for clarification. I cannot give any time to anybody.

Sri S. SIVAPPA.—The only course is to extend it by one day. According to your calculations there will be no time left.

Mr. SPEAKER.—There will be supplementary demands day-after-tomorrow in the afternoon. Two hours will do and give the rest of the time for this. One member wants not to sit on Good Friday, viz., 24th instant. How is it possible?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜನ್ನಯ್ಯ.—ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೆ ದಿನ ಅಧಿವೇಶನವಿಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವತ್ತು ಏನೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಆ ದಿನ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹಾರೈಕೆ.

Sri S. SIVAPPA.—I was told that Good Friday is a very bad day and I request the Treasury Benches not to present the Budget.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet on Thursday, the 23rd March 1967 at 9 A.M.

The House adjourned at Fifteen Minutes past Seven of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Thursday, the 23rd March 1967.